



Lena ten Hoopen



1 "Han ser sig själv som Svenska Akademiens nittonde ledamot"

Kulturprofilen driver Klubben, en av svenskt kulturlivs viktigaste scener.

Om man ska peka ut ett centrum för svensk finkultur – en enda punkt på kartan – så har adressen varit densamma i snart trettio år.

Klubben, som egentligen heter något annat, ligger i centrala Stockholm och har sina lokaler ett tjugotal trappsteg under jord i en stor ruffig källare. Det är en legendarisk scen för litterära uppläsningar, akademiska föredrag, dans, jazz, klassisk musik och teater.

Och i dess mitt står Kulturprofilen, som äger Klubben tillsammans med sin fru, en författare som är starkt knuten till Svenska Akademien och ansvarar för Klubbens litteraturprogram.

Kulturprofilen har varit Klubbens konstnärlige ledare sedan starten år 1989 och mellan källarväggarna har tidens stora röster samlats; från Nobelpristagare och internationella kompositörer till Sveriges främsta skådespelare, konstnärer, akademiker och Augustvinnande författare.

Klubben har de senaste åren, enligt egna uppgifter, haft samarbeten med bland många andra Dramaten, Albert Bonniers förlag, Svenska Pen, Norstedts och Ordfront. De har också satsat på unga begåvningar, och återkommande fört samman studenter från Litterär gestaltning i Göteborg, Biskops-Arnös författarskola, Kungliga Musikhögskolan, Kungliga Konsthögskolan och Danshögskolan.

Så har den svenska kulturvärldens viktigaste namn och institutioner i decennier cirkulerat genom de fönsterlösa rummen nere på Klubben.

Nyligen utsågs Kulturprofilen – med stöd av kulturdepartementet – till riddare av första klassen i en kunglig orden, och han mottog sin medalj av kulturminister Alice Bah Kuhnke. I slutet av 2000-talet tilldelades han även ett kulturpris från ett av Sveriges främsta förlag.

Klubben finansieras till stor del av offentliga medel. Av Stockholms stad. Av Kulturrådet. Av Stockholms läns landsting. Och av Svenska Akademien, vars nära relation till Klubben inte bara syns i det ekonomiska stödet. Kvinnor som jobbat i verksamheten de senaste femton åren beskriver Klubben som Svenska Akademiens egen scen, som "deras vardagsrum". Ofta har de nyinvalda namnen medverkat på Klubben sedan länge.

– Det är där man ska vara om man vill bli "upptäckt",

säger en äldre författare, som hör till de återkommande talarna.

– Kulturprofilen ser sig själv som Svenska Akademiens nittonde ledamot.

Arton kvinnor jag intervjuat säger nu att Klubbens konstnärlige ledare – som i det här reportaget kallas för Kulturprofilen – har utsatt dem för sexuella trakasserier och övergrepp.

Flera av händelserna ska ha ägt rum i lägenheter som ägs av Svenska Akademien: en våning i sjätte arrondissementet i Paris, en etta i Gamla stan.

Vad de arton kvinnorna berättar om ska ha skett mellan år 1996 och hösten 2017, men människor som verkat länge i kulturvärlden, som jag intervjuat, menar att liknande händelser ska ha inträffat sedan början av 1980-talet.

2 "Om jag säger #metoo, kommer ni att sluta gå på Klubben då?"

Gabriella Håkansson, Elise Karlsson, Lena ten Hoopen (fd Sundström), fjärde, femte, sjätte, sjunde och åttonde kvinnan berättar.

Hösten 2007 var författaren Gabriella Håkansson på en 40-årsfest i Stockholm. Klockan var runt sju på kvällen. Hon och hennes dåvarande pojkvän – författaren och juristen Thomas Engström – hade just anlänt när Kulturprofilen kom fram till henne i vimlet.

– Han sa inte många ord innan han ganska hårt tryckte upp handen mellan mina ben och gjorde... en pussy grab, och liksom grävde. Och det fanns inget som motiverade händelsen, den hade inte föregåtts av någon flört eller beröring på armen. Det var bara en hand rakt upp i underlivet, säger Gabriella Håkansson.

Historien bekräftas av Thomas Engström som stod i närheten.

– Jag minns det tydligt, för att det var bland det grävsta jag sett.

Han säger att han skrek åt Kulturprofilen, och att Gabriella Håkansson slog till honom i ansiktet innan han försvann ut ur rummet. Människorna som stod runt omkring dem skakade först på sina huvuden och mumlade något om att han inte var klok.

Men snart började de låtsas som ingenting. Efter några minuter fick Gabriella Håkansson en fysisk reaktion. Hjärtat rusade. Hon blev illamående och fick för

sig att han stod bakom hennes rygg. Vad mer skulle han kunna göra?

– Jag och Thomas valde att gå hem och jag kunde inte sova på hela natten. Jag har tänkt på händelsen sedan dess. I över tjugo års tid har kvinnor i branschen pratat om honom. Om att vi måste sätta upp varnande planscher på stan: klistra dem på porten till Svenska Akademien. Att det måste få ett stopp. Men ingenting har hänt.

– Om du vill ha en definition av makt så är den väl detta, att en man kan våldföra sig så systematiskt på kvinnor att det blivit en allmän sanning, och ändå ha den positionen. Det nätverket och de pengarna.

"Om jag säger #metoo, kommer ni att sluta gå på Klubben då? Kommer ni att sluta bjuda Kulturprofilen på era fester? Kommer ni att sluta ursäktas honom?"

Så skrev författaren Elise Karlsson i ett inlägg på Facebook för fem veckor sedan, och nämnde hans riktiga namn.

Då hade det nyligen avslöjats att den mäktiga amerikanska filmproducenten Harvey Weinstein i decennier utsatt kvinnor för övergrepp och trakasserier. Alla i Hollywood hade vetat. Ingenting hade hänt. Vittnesmålen om honom var en damm som brast och snart kom våg efter våg av kvinnor från hela världen som berättade om liknande saker: #metoo.

År 2007 träffade Elise Karlsson Kulturprofilen på en fest som anordnades av förlaget Modernista.

– Han kom fram och sa att han hört att jag skulle ge ut en bok. Det var underförstått att jag skulle vara intresserad av honom eftersom han kunde göra saker för mig. När jag inte svarade sa han: "Vet du inte vem jag är?" Vilket jag såklart visste. I huvudet hade jag en bank av kvinnors berättelser om att bli antastade av honom. Jag avslutade samtalet och rörde mig bort.

Hösten därpå var Elise Karlsson på Bonniers branschfest på Djurgården. Hon stod i hallen och väntade på en vän när hon kände en hand över sin rumpa.

– Jag blev helt stel. Sedan insåg jag vem det var. Jag sa "rör mig inte" och "sluta". Han svarade, och det känns som att det är den sortens makt han vill få möjlighet att demonstrera: "Och vad händer annars?"

Litteraturkritikern Annina Rabe stod i närheten, och berättar att händelsen slutade med att Elise Karlsson gav Kulturprofilen en örfil. Han försvann, men senare samma kväll sökte han upp henne igen. Författaren Daniel Sjölin befann sig i närheten och han minns att Kulturprofilen var rasande och skrek att Elise Karlsson var "van-sinnig". Skrek att hon var "bränd" och "galen".

Även journalisten och författaren Lena ten

